

مقایسه ابعاد انگیزش و ویژگی‌های شخصیتی در دانشجویان پزشکی دانشکده پزشکی و

پردیس بین‌الملل دانشگاه علوم پزشکی ایران

شهرزاد سراوانی^۱، حسن میرزا حسینی^{۲*}، مجید ضرغام حاجبی^۱^۱ گروه روانشناسی تربیتی، واحد قم، دانشگاه آزاد اسلامی، قم، ایران.^{۲*} گروه روانشناسی بالینی، واحد قم، دانشگاه آزاد اسلامی، قم، ایران.

چکیده

مشخصات مقاله

تاریخچه مقاله:

دریافت: ۱۳۹۸/۱۰/۰۲

پذیرش: ۱۳۹۸/۱۲/۰۱

چاپ: ۱۳۹۸/۱۲/۲۶

نویسنده مسوول:

حسن میرزا حسینی، گروه روانشناسی بالینی، واحد قم، دانشگاه آزاد اسلامی، قم، ایران.
Email: Mirzahoseini@qom-iau.ac.ir

زمینه و هدف: آگاهی و مقایسه ویژگی‌های شخصیتی و انگیزشی سبب می‌شود که از سوگیری‌های منفی که ممکن است نسبت به اشخاصی که ترجیح‌های متفاوت با ترجیح‌های ما دارند مطلع شویم؛ لذا هدف این پژوهش مقایسه‌ی ابعاد انگیزش و ویژگی‌های شخصیتی در دانشجویان دانشکده پزشکی و پردیس بین‌الملل دانشگاه علوم پزشکی ایران بود.

روش بررسی: این پژوهش علی-مقایسه‌ای است. جامعه‌ی آماری شامل کلیه دانشجویان شاغل به تحصیل در رشته‌ی پزشکی مقطع علوم پایه دانشگاه علوم پزشکی ایران در سال تحصیلی ۹۶-۹۷ بودند که تعداد ۴۰۱ نفر از آنها به‌عنوان نمونه‌ی پژوهش به‌صورت طبقه‌ای خوشه‌ای انتخاب شدند. برای جمع‌آوری داده‌ها از پرسشنامه‌های انگیزش کالر و شخصیت نئو استفاده شد. از آزمون تحلیل واریانس چند متغیره (MANOVA) برای تحلیل یافته‌ها استفاده شد.

یافته‌ها: نتایج تحلیل واریانس چند متغیره نشان داد که صفات شخصیتی و مولفه‌های انگیزش دانشجویان پزشکی دانشکده‌ی پزشکی و پردیس بین‌الملل با یکدیگر تفاوت معناداری ندارد ($F(9,391) = 233/1P > 0/05$).

نتیجه‌گیری: از یافته‌های به‌دست آمده می‌توان نتیجه گرفت که معیارهای انتخاب دانشجویان پزشکی در دو دانشکده‌ی پزشکی و پردیس بین‌الملل دانشگاه علوم پزشکی ایران یکسان است و دانشگاه علوم پزشکی ایران توانسته است در دانشکده‌ی پزشکی و پردیس بین‌الملل محیط‌های آموزشی یکسان ایجاد نماید.

واژگان کلیدی: انگیزش کالر، ویژگی‌های شخصیتی، دانشجویان

مقدمه

زیربنای توسعه اجتماعی، اقتصادی، سیاسی و فرهنگی هر جامعه، نظام تعلیم و تربیت آن جامعه است (۱) که مساله موفقیت یا فقدان موفقیت در امر تحصیل خصوصاً موفقیت تحصیلی دانشجویان از مهم‌ترین دغدغه‌های آن می‌باشد (۲). کمبود انگیزش به عنوان یکی از موانع بزرگ موفقیت (۳) باعث شده است تا پرجاذبه‌ترین و سودمندترین آموزش‌ها بی‌نتیجه و بی-حاصل شود (۴). روان‌شناسان نیز به دلیل ارتباط موثر انگیزش با موفقیت، یادگیری، مهارت و رفتار، توجه به انگیزش را بیش از پیش ضروری دانسته (۵) و بر شناخت تفاوت‌های فردی و ویژگی‌های شخصیتی در ارتباط با انگیزش دانشجویان تاکید کرده‌اند (۶).

انگیزش به نیروی ایجادکننده، نگهدارنده و هدایت کننده رفتار گفته می‌شود (۷). کالر نقش انگیزش را در یادگیری فراگیران بسیار با اهمیت و حیاتی می‌داند و در این زمینه مدل ARCS را ارائه داد که ترکیبی از مفاهیم و نظریه‌های انگیزشی و ارادی است (۸) و تاکید می‌کند بدون چهار عامل توجه (علاقه)، تناسب (ارتباط)، اطمینان و رضایت یادگیری انجام نخواهد شد. وی معتقد است علاقه به محتوای آموزشی سبب تمرکز فراگیر بر آموزش شده و در صورتی که محتوای آموزشی با نیازها و تجربه‌های فراگیر مرتبط باشد، سبب انگیزش و در نتیجه یادگیری بیشتر وی خواهد شد.

سوابق و تجارب قبلی فراگیر در اطمینان او از کسب موفقیت موثر بوده و سبب افزایش رضایت وی از نتایج انجام فعالیت‌ها خواهد شد (۹). مدل انگیزشی کالر در زمینه‌های مختلف آموزشی بسیاری از کشورها برای حل مشکلات آموزشی به کار برده می‌شود (۱۰).

از دیگر عوامل موثر بر موفقیت تحصیلی در ارتباط با انگیزش، ویژگی‌های شخصیتی دانشجویان می‌باشد. افزایش انگیزه مثبت در نتایج مطالعات انجام شده در زمینه استفاده از مدل انگیزشی کالر در محیط‌های آموزشی نشان-دهنده‌ی اهمیت فوق‌العاده نقش شخصیت در موفقیت تحصیلی است (۱۱). Costa Jr & McCrae ویژگی‌های شخصیتی را مجموعه سازمان یافته و واحدی متشکل از خصوصیات نسبتاً ثابت و پایدار که یک فرد را از فرد یا افراد دیگر متمایز می‌سازد تعریف و به پنج عامل تقسیم‌بندی کرده‌اند. روان-رنجوری/ثبات احساسی: به میزان توانایی فرد در تحمل محرک‌ها و عوامل تنش‌زا اشاره دارد، برون‌گرایی/درون‌گرایی: برون‌گرا کسی است که بیشتر به دنیای خارج، چیزهای عینی و مردم علاقمند است؛ درحالی‌که درون‌گرا بیشتر به افکار و احساسات خود دل بسته است. تجربه‌پذیری: به علاقه و شیفتگی فرد به پدیده‌ها و تجربیات جدید دلالت دارد، توافق - پذیرایی/سازگاری: به احترام به دیگران اشاره دارد. باوجدان بودن/وظیفه-شناسی: به میزان قابل اعتماد بودن فرد اشاره دارد (۱۲). به عبارتی

کلاس‌های علوم پایه دانشکده پزشکی و پردیس بین‌الملل، ۹ کلاس از دانشکده پزشکی و ۳ کلاس از پردیس بین‌الملل به تصادف انتخاب کرد. سپس پژوهشگر با بیان اهداف پژوهش و اطمینان دادن از محرمانه بودن پاسخ‌ها، به توزیع پرسشنامه‌ها پرداخت و در ادامه پرسشنامه‌های تکمیل شده را جمع‌آوری کرد. جمع‌آوری داده‌ها در این پژوهش، توسط ابزارهای زیر انجام شد:

۱- پرسشنامه ویژگی‌های شخصیتی نئو: جهت بررسی ویژگی‌های شخصیتی از پرسشنامه ویژگی‌های شخصیتی نئو NEO-Five Factor Inventory (فرم کوتاه) که توسط Costa Jr & McCrae تهیه شده استفاده شد. این پرسشنامه حاوی ۶۰ سوال است که هر کدام از عوامل پنج‌گانه شخصیت (روان‌نژندی، برون‌گرایی، انعطاف‌پذیری، دلپذیر بودن، و مسئولیت‌پذیری و باوجدان بودن) را با ۱۲ سوال می‌سنجد و با مقیاس پنج‌گانه لیکرت از (کاملاً مخالفم=۰ تا کاملاً موافقم=۴) امتیاز بندی می‌شود. دامنه نمرات زیر مقیاس-های آن از ۱۲-۲۴ و ۲۴-۴۸ و ۴۸-۶۰ متغیر است. روایی مطالعه با روایی محتوای و پایایی آن با استفاده از روش آزمون بازآزمون به فاصله ۳ ماه برای عوامل روان‌رنجورخویی، توافق‌پذیری، انعطاف‌پذیری و وظیفه‌شناسی به ترتیب ۰/۸۳، ۰/۷۵، ۰/۸۰ و ۰/۷۹ به دست آمده است (۲۱).

۲- پرسشنامه انگیزشی کلر: برای بررسی مولفه‌های انگیزش یادگیری دانشجویان پزشکی دانشکده پزشکی و پردیس بین‌الملل دانشگاه علوم پزشکی ایران از پرسشنامه پایا و روا که براساس مدل انگیزشی کلر توسط سلطانی عربشاهی و همکاران تهیه شده بود استفاده گردید. این پرسشنامه دارای ۲۰ سوال است که با ۴ محور براساس طیف لیکرت ۵ درجه‌ای از کاملاً موافقم تا کاملاً مخالف امتیازبندی شده و روایی آن با روایی محتوای و پایایی آن با بازآزمون به فاصله ۱۰ روز و با $(r=0.89, p=0.001)$ و همسانی درونی آن با آلفای کرونباخ با ۰/۸۳ تایید گردیده است (۲۲). برای تحلیل داده‌های پژوهش و مقایسه دو گروه در شاخص‌های مورد سنجش در این مطالعه، ابتدا نتایج آزمون تحلیل واریانس چند متغیره (MANOVA) برای معنادار بودن تفاوت میانگین‌های دو گروه در شاخص‌های مورد سنجش بررسی قرار گرفت. برای بررسی مفروضه‌های برابری ماتریس‌های واریانس کوواریانس و همگنی واریانس‌های دو گروه در متغیرهای وابسته از آزمون باکس و لون استفاده شد. نتایج آزمون باکس نشان داد هیچ نوع تخطی جدی از مفروضه برابری ماتریس‌های کوواریانس-واریانس وجود ندارد $(F=1/098, P>0/05, M=35/655)$ باکس). به منظور بررسی نرمال بودن داده‌ها از آزمون کلموگروف اسمینروف استفاده شد که نتایج حاکی از نرمال بودن داده‌ها بود $(P>0/05)$. پیش فرض همگنی واریانس‌ها در بین متغیرها از طریق آزمون لون بررسی شد. نتایج آزمون لون حکایت از برقراری این پیش فرض در صفات شخصیتی و مولفه‌های انگیزشی داشت $(P<0/05)$. از آزمون خی دو جهت بررسی وضعیت هم‌تاسازی در تمام متغیرها جمعیت شناختی استفاده شد و سطح معنی داری بیشتر از ۰/۰۵ بود که نشان از هم‌تاسازی دو گروه بود. جهت تجزیه و تحلیل داده‌ها، از نرم‌افزار

ویژگی‌های شخصیتی، مجموعه ویژگی‌های جسمی، روانی و رفتاری است که فرد را از افراد دیگر متمایز می‌سازد (۱۳) و اجازه پیش‌بینی رفتار در شرایط معین را می‌دهد (۱۴) و ارتباط متقابل با عوامل انگیزشی فرد دارد (۱۵، ۱۶). لذا آگاهی از ویژگی‌های شخصیتی افراد می‌تواند در شناسایی، پیشگیری و رفع مشکلات موثر باشد (۱۷، ۱۸).

همچنین مطالعات نشان داده‌اند که بررسی روابط متقابل انگیزه پیشرفت و عوامل شخصیتی در کاربردی‌تر کردن برنامه‌های آموزشی، به حداکثر رساندن موفقیت تحصیلی دانشجویان و برقراری ارتباط منطقی بین دانشگاه و بازار امری ضروری است که موجب کاهش پیامدهای منفی فردی و اجتماعی فارغ‌التحصیلان دانشگاهی می‌گردد (۱۹). بعلاوه، جایگاه اجتماعی رشته پزشکی و تلقین جامعه بر اهمیت رشته پزشکی، از عوامل مهم انتخاب رشته پزشکی از سوی دانشجویان است (۲۰) که باعث تقاضای بالا برای تحصیل در این رشته شده است. در این میان برخی دانشگاه‌ها مانند دانشگاه علوم پزشکی ایران در پاسخ به این تقاضا اقدام به راه‌اندازی پردیس بین‌الملل کرده‌اند که شرایط پذیرش دانشجو در آن متفاوت با دانشکده‌ی پزشکی است و این باور در افکار عمومی ایجاد شده است که دانشجویانی که در پردیس بین‌الملل به تحصیل می‌پردازند از نظر برخی ویژگی‌ها با دانشجویان دانشکده پزشکی که از طریق آزمون سراسری وارد دانشگاه شده‌اند متفاوت-اند و پرداخت هزینه از سوی دانشجویان ممکن است پیشرفت تحصیلی و انگیزش آنان را تحت الشعاع قرار دهد. لذا با توجه به وظیفه خطیر پزشکان در درمان بیماران، و در نظر گرفتن شرایط متفاوت پذیرش دانشجویان پزشکی در دانشکده پزشکی و پردیس بین‌الملل مانند پرداخت هزینه تحصیل از سوی دانشجویان بین‌الملل که موجب ایجاد این باور در اذهان عمومی شده است که دانشجویان پزشکی دانشکده پزشکی و پردیس بین‌الملل از لحاظ برخی متغیرهای تاثیرگذار بر موفقیت تحصیلی مانند ویژگی‌های شخصیتی و انگیزش با یکدیگر تفاوت دارند، محقق بر آن شد تا این مطالعه را صرفاً با هدف مقایسه‌ی ابعاد انگیزش کلر و ویژگی‌های شخصیتی در دانشجویان پزشکی دانشکده پزشکی و پردیس بین‌الملل دانشگاه علوم پزشکی ایران انجام دهد، با این امید که نتایج آن سندی بر ادامه‌ی استفاده و یا اصلاح شاخص‌های پذیرش دانشجویان رشته‌ی پزشکی در دانشکده پزشکی و یا دانشکده بین‌الملل مورد استفاده قرار گیرد.

روش بررسی

پژوهش حاضر از نوع پژوهش‌های علی-مقایسه‌ای بود. جامعه آماری شامل کلیه دانشجویان پزشکی مقطع علوم پایه دانشکده پزشکی و دانشکده بین‌الملل دانشگاه علوم پزشکی ایران در سال تحصیلی ۱۳۹۶-۱۳۹۷ بود که تعداد ۴۰۱ نفر از دانشجویان مقطع علوم پایه دانشکده پزشکی و دانشکده بین‌الملل دانشگاه علوم پزشکی ایران به‌عنوان نمونه‌ی پژوهش به‌صورت نمونه‌گیری طبقه‌ای خوشه‌ای انتخاب شدند. به این ترتیب که پژوهشگر پس از اخذ کد اخلاق IR.IUMS.REC.1396.930542633 و اطلاع از تعداد

مطالعه که شامل جنسیت، وضعیت تأهل، محل سکونت و وضعیت شغلی مادر در دانشجویان پزشکی مقطع علوم پایه دانشگاه علوم پزشکی ایران در جدول شماره (۱) نشان داده شده است. این جدول نشان می‌دهد که بیشترین افراد تحت مطالعه در هر دو دانشکده پزشکی و بین‌الملل را دانشجویان زن مجرد تشکیل داده بودند که دارای مادرانی با تحصیلات کاردانی و کارشناسی بودند.

آماري SPSS نسخه ۲۰ استفاده شد. جهت انجام کلیه آزمون‌ها خطا ۰/۰۵ (سطح اطمینان ۹۵ درصد) در نظر گرفته شد.

یافته‌ها

از مجموع ۴۰۱ نفر افراد تحت مطالعه، تعداد ۱۵۰ نفر (۳۷/۴٪) ورودی سال ۱۳۹۴ و تعداد ۱۵۱ نفر (۳۷/۷٪) نفر ورودی سال ۱۳۹۵ و تعداد ۱۰۰ نفر (۲۴/۹٪) ورودی سال ۱۳۹۶ بودند. مشخصات دموگرافیک گروه تحت

جدول ۱: توزیع فراوانی دانشجویان پزشکی تحت مطالعه بر حسب مشخصات دموگرافیک

نوع دانشکده			نوع دانشکده			متغیر	متغیر
پزشکی	بین‌الملل	جمع	پزشکی	بین‌الملل	جمع		
تعداد (درصد)	تعداد (درصد)	تعداد (درصد)	تعداد (درصد)	تعداد (درصد)	تعداد (درصد)		
۱۲۹ (۴۱/۰)	۵۷ (۶۷/۱)	۱۸۶ (۴۶/۵)	۱۷۷ (۵۶/۰)	۵۸ (۶۸/۲)	۲۳۵ (۵۸/۶)	زن	
۱۸۶ (۵۹/۰)	۲۸ (۳۲/۹)	۲۱۴ (۵۳/۵)	۱۳۹ (۴۴/۰)	۲۷ (۳۱/۸)	۱۶۶ (۴۱/۴)	مرد	جنسیت
۳۱۵ (۱۰۰/۰)	۸۵ (۱۰۰/۰)	۴۰۰ (۱۰۰/۰)	۳۱۶ (۱۰۰/۰)	۸۵ (۱۰۰/۰)	۴۰۱ (۱۰۰/۰)	مجموع	
۱۵۲ (۵۰/۰)	۵۵ (۶۴/۷)	۲۰۷ (۵۳/۲)	۳۰۹ (۹۷/۸)	۸۱ (۹۵/۳)	۳۹۰ (۹۷/۳)	مجرد	
۱۵۲ (۵۰/۰)	۳۰ (۳۵/۳)	۱۸۲ (۴۶/۸)	۷ (۲/۲)	۴ (۴/۷)	۱۱ (۲/۷)	متاهل	وضعیت تاهل
۳۰۴ (۱۰۰/۰)	۸۵ (۱۰۰/۰)	۳۸۹ (۱۰۰/۰)	۳۱۶ (۱۰۰/۰)	۸۵ (۱۰۰/۰)	۴۰۱ (۱۰۰/۰)	مجموع	

که مولفه‌ی باوجدان بودن از نظر میانگین در بین دانشجویان پزشکی مقطع علوم پایه هر دو دانشکده پزشکی و پردیس بین‌الملل مولفه‌ای غالب می‌باشد.

جدول (۲) میانگین و انحراف معیار مولفه‌های شخصیت را در بین دانشجویان پزشکی مقطع علوم پایه دانشکده پزشکی و پردیس بین‌الملل نشان می‌دهد.

جدول ۲: میانگین و انحراف معیار مولفه‌های شخصیت در سطح دانشکده پزشکی و بین‌الملل در دانشجویان پزشکی تحت مطالعه

مجموع		بین‌الملل		پزشکی		مؤلفه‌های شخصیت
میانگین (انحراف معیار)	تعداد	میانگین (انحراف معیار)	تعداد	میانگین (انحراف معیار)	تعداد	
۲۱/۱۸ (۷/۷۸۰)	۴۰۱	۲۱/۷۲ (۷/۹۰۲)	۸۵	۲۱/۰۳ (۷/۷۵۴)	۳۱۶	روان‌رنجوری
۲۸/۹۰ (۶/۹۳۲)	۴۰۱	۲۹/۶۴ (۷/۱۶۸)	۸۵	۲۸/۷۰ (۶/۸۶۵)	۳۱۶	تجربه‌پذیری
۲۷/۵۲ (۵/۵۳۵)	۴۰۱	۲۷/۶۷ (۶/۱۳۲)	۸۵	۲۷/۴۸ (۵/۳۷۳)	۳۱۶	برون‌گرایی
۲۹/۶۹ (۵/۹۵۱)	۴۰۱	۳۰/۴۱ (۶/۶۷۱)	۸۵	۲۹/۵۰ (۵/۸۳۸)	۳۱۶	توافق‌پذیری
۳۲/۳۲ (۷/۱۸۲)	۴۰۱	۳۳/۱۳ (۷/۹۳۷)	۸۵	۳۲/۱۰ (۶/۹۶۳)	۳۱۶	باوجدان بودن

مربوط به رضایت ۲۰/۸۷ (و ۳/۴۴۴) می‌باشد که این مولفه در بین دانشجویان هر دو دانشکده پزشکی و پردیس بین‌الملل غالب می‌باشد.

همان‌طور که در جدول (۳) مشاهده می‌شود، از بین مولفه‌های انگیزش کلر در کل دانشجویان پزشکی تحت مطالعه بیشترین میانگین (و انحراف معیار)

جدول ۳: میانگین و انحراف معیار مولفه‌های انگیزش کلر در سطح دانشکده پزشکی و بین‌الملل در دانشجویان پزشکی تحت مطالعه

مولفه‌های انگیزش کلر	پزشکی		بین‌الملل		مجموع	
	تعداد	میانگین (انحراف معیار)	تعداد	میانگین (انحراف معیار)	تعداد	میانگین (انحراف معیار)
توجه	۳۱۶	۱۹/۲۳ (۳/۸۸۰)	۸۵	۱۹/۳۱ (۴/۰۲۴)	۴۰۱	۱۹/۲۵ (۳/۹۰۶)
ارتباط	۳۱۶	۲۰/۷۰ (۳/۶۸۸)	۸۵	۲۱/۱۹ (۳/۰۹۶)	۴۰۱	۲۰/۸۰ (۳/۵۷۳)
اعتماد	۳۱۶	۱۹/۰۴ (۳/۸۷۶)	۸۵	۱۸/۷۴ (۳/۱۳۳)	۴۰۱	۱۸/۹۸ (۳/۸۴۴)
رضایت	۳۱۶	۲۰/۷۴ (۳/۶۵۶)	۸۵	۲۱/۳۵ (۲/۴۵۸)	۴۰۱	۲۰/۸۷ (۳/۴۴۴)

جدول ۴: نتایج آزمون تحلیل واریانس چند متغیری در ترکیب خطی متغیرها

آزمون	ارزش	F	درجه‌ی آزادی فرض	درجه‌ی آزادی خطا	P	ضریب اتا
گروه	۰/۰۳	۱/۳۳	۹	۳۹۱	۰/۲۱۹	۰/۰۳
اثربیلایی	۰/۰۳	۱/۳۳	۹	۳۹۱	۰/۲۱۹	۰/۰۳
لامبدای ویلکز	۰/۰۳	۱/۳۳	۹	۳۹۱	۰/۲۱۹	۰/۰۳
اثر هتلینگ	۰/۰۳	۱/۳۳	۹	۳۹۱	۰/۲۱۹	۰/۰۳
بزرگ‌ترین ریشه روی	۰/۰۳	۱/۳۳	۹	۳۹۱	۰/۲۱۹	۰/۰۳

نیست. در جدول شماره‌ی (۵) نتایج این تحلیل به صورت دقیق‌تر ارائه شده است. همچنان که نتایج جدول شماره (۵) نشان می‌دهد، تفاوت معناداری در ویژگی‌های شخصیتی و ابعاد انگیزشی کلر در دو گروه دانشجویان دانشکده پزشکی و پردیس بین‌الملل وجود ندارد؛ چنان که دانشجویان دانشکده پزشکی نسبت به دانشجویان پردیس بین‌الملل در ابعاد صفات شخصیتی نمرات کمتری کسب نمودند، اما این تفاوت در سطح خطای ۰/۰۵ معنادار نبود. همچنین تفاوت معناداری در ابعاد انگیزشی دو گروه از دانشجویان دانشکده پزشکی و پردیس بین‌الملل وجود ندارد. هر چند دانشجویان پردیس بین‌الملل نسبت به دانشجویان دانشکده پزشکی در مولفه‌های انگیزشی بجز اعتماد نمرات بیشتری کسب کرده بودند، اما تفاوت میانگین‌ها در سطح خطای ۰/۰۵ معنادار نبود.

بعد از تایید مفروضه‌های اصلی آزمون مانوا، و عدم تخطی جدی در پیش فرض‌های آن، این آزمون برای بررسی تفاوت دو گروه در متغیرهای پژوهش انجام شد.

همان‌طور که در جدول (۴) مشاهده می‌شود نتیجه آزمون واریانس چندمتغیری حاکی از آن است که هر چهار آماره یعنی اثر پیلایی ($P > 0.05$) و $F=1/33$ ، لامبدای ویلکز ($F=1/33$ و $P > 0.05$)، اثر هتلینگ ($F=1/33$ و $P > 0.05$) و بزرگ‌ترین ریشه روی ($F=1/33$ و $P > 0.05$) معنادار نیستند. بدین ترتیب مشخص می‌شود که متغیرهای وابسته بین دو گروه تفاوت معناداری وجود ندارد ($P > 0.05$). مجذور اتا نشان می‌دهد تنها ۳ درصد واریانس مربوط به اختلاف بین گروه‌ها ناشی از تاثیر متقابل متغیرهای وابسته است که در سطح خطای ۰/۰۵ معنادار نیست. بنابراین بین دو گروه در شاخص‌های مورد سنجش تفاوت معناداری وجود ندارد لذا مدل معنادار

جدول ۵: نتایج اثرات بین آزمودنی‌ها روی نمره‌های مولفه‌های انگیزشی و ویژگی‌های شخصیتی گروه دانشجویان دانشکده‌ی پزشکی و پردیس بین الملل

متغیر / شاخص	گروه	تعداد	میانگین (انحراف معیار)	درجه آزادی (۲و۱)	F	سطح معناداری
روان‌رنجوری	پزشکی	۳۱۶	۲۱/۰۳ (۷/۷۵۴)	(۱ و ۳۹۹)	۰/۴۱۶	۰/۵۲۰
	بین الملل	۸۵	۲۱/۷۲ (۷/۹۰۲)			
تجربه‌پذیری	پزشکی	۳۱۶	۲۷/۴۸ (۵/۳۷۳)	(۱ و ۳۹۹)	۱/۲۱۴	۰/۲۷۱
	بین الملل	۸۵	۲۹/۶۴ (۷/۱۶۸)			
برون‌گرایی	پزشکی	۳۱۶	۳۲/۱۰ (۶/۹۶۳)	(۱ و ۳۹۹)	۰/۰۸۱	۰/۷۷۶
	بین الملل	۸۵	۲۷/۶۷ (۶/۱۳۲)			
توافق‌پذیری	پزشکی	۳۱۶	۲۸/۷۰ (۶/۸۶۵)	(۱ و ۳۹۹)	۱/۵۷۵	۰/۲۱۰
	بین الملل	۸۵	۳۰/۴۱ (۶/۶۷۱)			
باوجدان بودن	پزشکی	۳۱۶	۲۹/۵۰ (۵/۷۳۸)	(۱ و ۳۹۹)	۱/۳۸۲	۰/۲۴۰
	بین الملل	۸۵	۳۳/۱۳ (۷/۹۳۷)			
توجه	پزشکی	۳۱۶	۱۹/۲۳ (۳/۸۸۰)	(۱ و ۳۹۹)	۰/۰۲۵	۰/۸۷۶
	بین الملل	۸۵	۱۹/۳۱ (۴/۰۲۴)			
ارتباط	پزشکی	۳۱۶	۲۰/۷۰ (۳/۶۸۸)	(۱ و ۳۹۹)	۱/۲۵۵	۰/۲۶۳
	بین الملل	۸۵	۲۱/۱۹ (۳/۰۹۶)			
اعتماد	پزشکی	۳۱۶	۱۹/۰۴ (۳/۸۷۶)	(۱ و ۳۹۹)	۰/۴۱۶	۰/۵۱۹
	بین الملل	۸۵	۱۸/۷۴ (۳/۷۳۳)			
رضایت	پزشکی	۳۱۶	۲۰/۷۴ (۳/۶۵۶)	(۱ و ۳۹۹)	۲/۱۴۶	۰/۱۴۴
	بین الملل	۸۵	۲۱/۳۵ (۲/۴۵۸)			

بحث

بین الملل دانشگاه علوم پزشکی ایران انجام شد. نتایج آزمون تحلیل واریانس چند متغیره نشان داد که در عوامل شخصیتی (روان‌رنجوری، تجربه‌پذیری، توافق‌پذیری، برون‌گرایی، با وجدان بودن) و ابعاد انگیزشی (توجه، ارتباط،

همانگونه که بیان شد، پژوهش حاضر با هدف مقایسه ابعاد انگیزشی و ویژگی‌های شخصیتی در دو گروه دانشجویان دانشکده پزشکی و پردیس

در دانشجویان پزشکی دور از انتظار نیست چرا که پزشکی رشته‌ای است که وجدان بالا و مسئولیت‌پذیری زیاد را می‌طلبد. مسئولیت‌پذیری بیشتر، ارتقای کیفیت روابط و تعامل اجتماعی را به دنبال دارد. ویژگی شخصیتی وظیفه‌شناسی و باوجدان بودن، بالا برنده‌ی سطح شایستگی دانشجویان پزشکی است که در مراقبت آنان از بیمار نقش بسیار قابل توجهی دارد و از اصول مهم اخلاق حرفه‌ای در پزشکی است.

نتیجه‌گیری

از یافته‌های به دست آمده می‌توان نتیجه گرفت که معیارهای انتخاب دانشجویان پزشکی در دو دانشکده پزشکی و پردیس بین‌الملل دانشگاه علوم پزشکی ایران یکسان است و دانشگاه علوم پزشکی ایران توانسته است در هر دو مکان، محیط‌های آموزشی یکسان ایجاد نماید. همچنین می‌توان نتیجه گرفت که دانشجویانی که رشته پزشکی را انتخاب می‌کنند دارای انگیزه و ویژگی‌های شخصیتی مشابهی هستند که آنها را برای برخورد با چالش‌های تحصیلی و یادگیری مهارت‌های حرفه‌ای به عنوان پزشکان آینده، مجهز می‌کند.

از محدودیت‌های این پژوهش می‌توان به استفاده از یک دانشگاه به عنوان جامعه‌ی پژوهشی اشاره کرد که باعث کاهش قابلیت تعمیم نتایج خواهد شد. همچنین عدم وجود پیشینه پژوهشی در ایران و خارج از ایران، مقایسه نتایج پژوهش حاضر را به شدت مشکل ساخت. با همه‌ی این وجود از نتایج این پژوهش می‌توان در شناخت ویژگی‌های شخصیتی فراگیران و توجه به تفاوت‌های فردی آنان در طراحی برنامه آموزشی متناسب با نیاز دانشجویان استفاده کرد. بدین صورت که برنامه‌ریزان و دست‌اندرکاران نظام آموزش عالی در تدوین برنامه‌های آموزشی به ویژگی‌های شخصیتی دانشجویان و ابعاد انگیزشی آنان به عنوان یکی از زیرساخت‌های اساسی در آموزش توجه کنند و بدین ترتیب دوره‌های مناسب آموزشی را برای دانشجویان برگزار کنند.

تقدیر و تشکر

با تشکر از کلیه دانشجویان و اساتید و پرسنل عزیز دانشگاه علوم پزشکی ایران به پاس حمایت‌های علمی ارزشمندشان که در انجام این مطالعه مرا یاری کردند. تمامی هزینه‌های اجرای این پژوهش توسط نویسندگان پرداخت شده است. همچنین این مقاله برگرفته از نتایج پایان نامه دکترای تخصصی روانشناسی تربیتی است و بین نویسندگان هیچ‌گونه تعارض منافی در این مطالعه وجود ندارد.

References

1. Saif AA. Modern Educational Psychology. Tehran: Dowran; 2019.
2. Avary H, Najafi Parizi GA, Kabir K, Sadati L, Kohan M, Rahimzadeh Kivi M. Factors an effecting students' academic achievement in the Alborz medical sciences faculty of

اعتماد، رضایت) تفاوت معناداری بین دانشجویان پزشکی مقطع علوم پایه دانشکده پزشکی با دانشجویان پزشکی مقطع علوم پایه دانشکده بین‌الملل وجود ندارد ($P > 0.05$)، هر چند نمرات دانشجویان دانشکده پزشکی در ویژگی‌های شخصیتی بجز مولفه برون‌گرایی کمتر از دانشجویان پردیس بین‌الملل بود و نمرات مولفه‌های انگیزشی بجز اعتماد در دانشجویان دانشکده پزشکی کمتر از پردیس بین‌الملل بود ولی به طور کلی از نظر آماری تفاوت میانگین‌ها در سطح خطای ۰/۰۵ معنادار نبود.

نتایج این مطالعه همسو با نتایج مطالعه‌ی تمنایی فر و همکاران است. آن‌ها با بررسی رابطه ویژگی‌های شخصیتی با انگیزش پیشرفت ۴۴۰ دانشجوی دانشگاه به این نتیجه رسیدند که بین ویژگی‌های شخصیتی، انگیزش پیشرفت و سبک‌های یادگیری رابطه وجود دارد و دیگر این‌که ویژگی‌های شخصیتی، پیش‌بینی کننده‌ی شیوه‌های یادگیری هستند (۲۳). هم‌چنین در راستای این پژوهش، Komarraju و همکاران مطالعه‌ای با هدف نقش پنج ویژگی شخصیتی بزرگ در پیش‌بینی انگیزه پیشرفت دانشجویان دانشگاه انجام دادند و به این نتیجه رسیدند که ویژگی وجدانی بودن و بازبودن نسبت به تجربه ۱۷ درصد واریانس انگیزه ذاتی، و وظیفه‌شناسی و برون‌گرایی ۱۳ درصد انگیزش بیرونی را توضیح می‌دهد و به کارگیری پنج ویژگی شخصیتی را برای تشویق و پرورش انگیزه پیشرفت ضروری است (۲۴).

ولیکن عدم تفاوت معنادار بین دانشجویان پزشکی از نظر ویژگی‌های شخصیتی و انگیزه که در این مطالعه حاصل شد با نتایج مطالعه‌ی محمدزاده ادملایی و همکاران ناهمسو است. آن‌ها در مطالعه‌ای که با هدف مقایسه ویژگی‌هایی شخصیتی و انگیزش پیشرفت دانشجویان پسر با سبک‌های یادگیری متفاوت در دانشگاه شهید چمران اهواز انجام دادند به این نتیجه رسیدند که بین ویژگی‌های شخصیتی و انگیزش پیشرفت دانشجویان پسر دارای سبک‌های یادگیری متفاوت، تفاوت معنادار وجود دارد. علت این ناهمسو بودن می‌تواند استفاده از ابزارهای سنجش متفاوت مانند پرسشنامه انگیزه پیشرفت هرمانس و بررسی عوامل تاثیرگذار دیگر مانند سبک‌های یادگیری و معدل تحصیلی باشد (۲۵).

از نظر محقق نبود تفاوت معنادار از لحاظ ویژگی‌های شخصیتی دانشجویان پزشکی مقطع علوم پایه بین دانشکده پزشکی و دانشکده بین‌الملل بیانگر رعایت شاخص‌های اخلاق حرفه‌ای در انتخاب دانشجویان پزشکی و عملکرد موفق این دانشگاه در ایجاد محیط تحصیلی اثرگذار بر انگیزه‌ی دانشجویان در طول تحصیل است. بالا بودن ویژگی شخصیتی باوجدان بودن

Medicine in 2012-2013. *Alborz Univ Med J*. 2015; 4(3):150-6. DOI: 10.18869/acadpub.aums.4.3.150.

3. Armstrong SW, Hope WC. Technical College Teachers' Communication and Its Impact on Student Motivation. *J Educ Hum Dev*. 2016; 5(1):24-33. DOI: 10.15640/jehd.v5n1a3.

4. Graham S, Taylor AZ. Attribution Theory and Motivation

- in School: Handbook of motivation at school. New York: Routledge; 2016. DOI: <https://doi.org/10.4324/9781315773384>.
5. Schunk DH, Meece JR, Pintrich PR. Motivation in education (theory, research, and applications). London: Pearson; 2020.
6. Ghiasvandian S, Varaei S, Yadeghari MA, Pourrahimi A, Aghajanloo A. Classroom management for instruction of unmotivated students. *J Med Educ Dev*. 2017; 12(1 and 2):13-26.
7. Seyed Javadin SR. Foundations of Organization and Management. Tehran: *Negah Danesh*; 2007.
8. Keller JM. Motivation, Learning, and Technology: Applying the ARCS-V Motivation Model. *Participatory Educ Res*. 2016; 3(2):1-13.
9. Keller JM. Motivational Design for Learning and Performance: The ARCS model approach. New York, NY: Springer; 2010. DOI:10.1007/978-1-4419-1250-3.
10. Lia K, Keller JM. Use of the ARCS model in education: A literature review. *Comput Educ*. 2018; 122:54-62.
11. Yuncu Kurt P, Keçik I. The effects of arcs motivational model on student motivation to learn English. *Eur J Foreign Lang Teach*. 2017; 291:22-44. DIO: 10.5281/zenodo.254605.
12. Costa PT, McCrae RR. Personality disorders and the five-factor model of personality. *J Pers Disord*. 1990; 4(4):362-371.
13. Shabani Bahar G, Amir Tash AM, Tondnevis F. Relationship between Personality Characteristics and the Effectiveness of Physical Education Managers across Universities. *J Mov Sci Sports*. 2004; 1(3):12-30.
14. Albert U, Maina G, Bergesio C, Bogetto F. Axis I and II comorbidities in subjects with and without nocturnal panic. *Depress Anxiety*. 2006; 23(7):422-8.
15. Pearson Hirdes BA. The role of motivational design in health education: an examination of computer-based education on women, smoking and health [dissertation]. Toronto Univ; 2004.
16. Ulrichová M. The Connection between Personality Traits and Resistance to Stress. *Procedia Social Behav Sci*. 2014; 112:1246-54.
17. Kounenou K, Aikaterini K, Georgia K. Nurses' communication skills: Exploring their relationship with demographic variables and job satisfaction in a Greek sample. *Procedia Social Behav Sci*. 2011; 30:2230-4.
18. Ebstrup JF, Eplov LF, Pisinger C, Jørgensen T. Association between the Five Factor personality traits and perceived stress: is the effect mediated by general self-efficacy?. *Anxiety Stress Copin*. 2011; 24(4):407-19.
19. Roodbari M, Ahmadi A, Ebadi Fard Azar F. Determining the Factors Affecting the Academic Achievement of Students at Tehran University of Medical Sciences (Hemmat Campus) in the academic year of 2009-2010. *Teb Va Tazkieh*. 2010; 19(3):37-48.
20. Ghaderi R, Dastjerdi R, Soroush Z, Mouhebat M. Influential Factors in Medical Students' Attitudes towards Studying Medicine in 2002. *Iran J Med Educ*. 2003; 3(2):47-55.
21. Zare H, Pedram A, Shirvanian E. Prediction of student's spiritual intelligence by their personality characteristics. *J Res Behav Sci*. 2012; 1(10):59-68.
22. Soltani Arabshahi SK, Bigdeli S, Kuhpaezadeh J, Jafarpour A. Designing a Reliable and Valid Instrument to Determine the Effective Motivational Factors on Medical Students Learning Based on Keller's ARCS Model. *Educ Strategies Med Sci*. 2013; 6(4):241-6.
23. Tamannaifar MR, Seddighi Arfaei F, Maspi A. An investigation about the Relationship between Personality Traits, Advanced Motivation and Learning Styles among University Students. *Higher Educ Lett*. 2014; 7(25):145-58.
24. Komarraju M, Karau SJ, Schmeck RR. Role of the Big Five personality traits in predicting college students' academic motivation and achievement. *Learn Individ Differ*. 2009; 19(1):47-52. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.lindif.2008.07.001>.
25. Mohammadzadeh Edmalae R, Shehni Yailagh M, Mehrabzade Honarmand M. Comparison of male students with different learning styles in terms of personality traits, achievement motivation and academic performance. *J Phys Achiev*. 2009; 4(1):125-54.

Saravani S, Mirzahosseini H, Zargham Hajebi M. Comparison of Motivational Dimensions and Personality Traits in Medical Students of the School of Medicine and the International Campus of Iran University of Medical Sciences. *J Med Educ Dev*. 2020; 12 (36) :9-15